

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РИНОК ДЕРЖАВНИХ ТА МУНІЦИПАЛЬНИХ ПОЗИК»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Назва кафедри	Фінансів, банківської справи та страхування
Мова викладання	Українська
Керівник/автор курсу	Богріновцева Людмила Миколаївна , кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobotnyky/bogrinovtseva-lyudmila-mikolayivna/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail)	LBohrinovtseva@nasoa.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
			Лекцій	Практичних та семінарських занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
			Денна форма навчання			
			4	120	20	22
			78	2	4	Залік

Опис дисципліни	Навчальна дисципліна: «Ринок державних та муніципальних позик» є вибірковою компонентою навчального плану. Як вибіркова складова, вивчення дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти сформулювати індивідуальну освітню траєкторію. Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти сучасного конструктивного, фундаментального мислення та системи спеціальних знань у сфері залучення позик державою та органами місцевого самоврядування. Завдання вивчення навчальної дисципліни: визначення ролі та місця ринку державних та муніципальних позик в економіці; характеристика держави як позичальника на фінансовому ринку; визначення особливостей діяльності органів місцевого самоврядування на ринку позик; дослідження діяльності держави як емітента на фондовому ринку; характеристика ринку муніципальних цінних паперів; дослідження інфраструктуру ринку державних та муніципальних позик; оцінка діяльності України на міжнародному ринку позик; визначення особливостей оцінки вартості боргових цінних паперів та визначення їх доходності. Формат проведення дисципліни: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.
Професійні компетентності	Здобувачі повинні знати: - сутність, функції та принципи організації ринку державних і місцевих позик;

	- класифікацію державних і місцевих боргових інструментів; - механізми емісії, обігу та погашення державних і муніципальних цінних паперів; - методи оцінювання дохідності та ризиковості боргових інструментів; - роль Міністерства фінансів, Національного банку та інших інституцій у регулюванні ринку позик; - міжнародний досвід функціонування ринків державного та місцевого боргу; - нормативно-правове забезпечення державних і муніципальних запозичень в Україні; - вплив державного боргу на макроекономічну стабільність і фінансову безпеку держави; - інструменти управління державним та місцевим боргом.
Програмні результати навчання	Здобувачі повинні вміти: - аналізувати стан та тенденції розвитку ринку державних і муніципальних позик; - оцінювати ефективність випуску та розміщення державних і місцевих цінних паперів; - визначати дохідність, вартість і ризиковість боргових інструментів; - застосовувати сучасні методи прогнозування боргових зобов'язань; - інтерпретувати вплив державних і муніципальних запозичень на економіку; - використовувати фінансово-економічні моделі для прийняття рішень у сфері боргової політики; - розробляти рекомендації щодо оптимізації структури державного та місцевого боргу; - застосовувати міжнародний досвід у практиці управління борговими інструментами; - готувати аналітичні довідки та звіти щодо стану і перспектив ринку державних і муніципальних позик.
Програма навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади функціонування ринку державних та муніципальних позик Тема 1. Загальна характеристика ринку державних та муніципальних позик Тема 2. Держава як позичальник на фінансовому ринку Тема 3. Органи місцевого самоврядування на ринку позик Тема 4. Діяльність держави як емітента на фондовому ринку Змістовий модуль 2. Практичні аспекти реалізації економічних відносин на ринку державних та муніципальних позик Тема 5. Ринок муніципальних цінних паперів Тема 6. Інфраструктура ринку державних та муніципальних позик Тема 7. Органи влади на міжнародному ринку позик
Методи навчання	Для досягнення навчальних цілей, розвитку особистісних якостей і професійної підготовки здобувачів освіти передбачається застосування різноманітних методів навчання, зокрема: - словесні (лекція, семінари, бесіда, розповідь); - наочні (ілюстрація, демонстрація, презентація); - практичні (збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації); - репродуктивні та продуктивні (дослідницькі, пошукові, частково-пошукові);

	- стимулювання та мотивації навчання (пізнавальні та навчальні дискусії, імітації); - контролю і самоконтролю (усні та письмові перевірки, тестування тощо).
Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Комп'ютери з програмним забезпеченням для виконання різних видів освітньої діяльності: Microsoft Office, Веб-браузери. Мультимедійний проектор, комп'ютер або ноутбук, використання платформи Microsoft Teams та Moodle для дистанційного навчання.
Політики навчальної дисципліни	Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОН є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОН, протокол від 24 квітня 2020 р. № 8. Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН та Положення про академічну доброчесність у НАСОН у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми» Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача. Політика щодо перескладання. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання заліку проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом. Політика щодо оскарження результатів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженого рішенням Вченої ради НАСОН, протокол від 25 травня 2020 р. № 9.

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то здобувач вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Ринок державних та муніципальних позик» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
<i>Денна форма навчання</i>		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на семінарських / практичних заняттях	Максимум – 5 балів
	Творче завдання: виконується у формі тез доповідей (написання та прийняття до публікації)	Максимум – 5 балів
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимум – 15 балів
	Модульний контроль № 2	Максимум – 15 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	Максимум – 30 балів
<i>Заочна форма навчання</i>		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на семінарських / практичних заняттях	-
	Модульний контроль № 1	Максимум – 35 балів
	Модульний контроль № 2	Максимум – 35 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	Максимум – 30 балів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Поточний та модульний контроль										Залік	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				ТЗ		
T1	T2	T3	T4	МКР	T5	T6	T7	МКР			30
5	5	5	5	15	5	5	5	15	5		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Критерії оцінювання поточного контролю

Поточний контроль проводиться викладачем на практичних заняттях протягом семестру шляхом перевірки завдань за кожною темою курсу та виконання творчого завдання у формі тез доповідей (написання та прийняття до публікації) (всього 40 балів за семестр).

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- стандартизовані тести;
- тези, статті, реферати, есе по питаннях самостійного вивчення;
- завдання розрахункового характеру;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації здобувачів та виступи на наукових заходах;
- інші види творчих та групових завдань.

Практичні заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд нормативно-правової бази, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються на практичному занятті. Робота на практичному занятті передбачає усне та письмове опитування. Максимальна кількість балів, отримана здобувачем вищої освіти на практичному занятті становить 5 балів. Самостійна робота

здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення практичних занять у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1-3	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Творче завдання спрямоване на закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок з дисципліни. Завдання виконується протягом опрацювання тем змістовного модуля 1 та 2.

Творче завдання з дисципліни виконується у формі написання та публікації (прийняття до публікації) тез доповідей.

Орієнтовний перелік тем для підготовки тез доповідей (тема може коригуватися, за погодженням з викладачем):

1. Взаємозв'язок ринку державних позик та інфляції
  2. Вплив боргової політики на державний суверенітет
  3. Вплив монетарної політики на динаміку ринку державних позик
  4. Дефолти за державними та муніципальними позиками: причини та наслідки
  5. Довгострокові та короткострокові інструменти державних запозичень
  6. Емісія державних облігацій: світова практика та українські реалії
  7. Ефективність використання коштів від муніципальних запозичень
  8. Механізми функціонування ринку державних цінних паперів України
  9. Міжнародний досвід управління державним боргом
  10. Муніципальні позики як інструмент фінансування розвитку територіальних громад
  11. Оподаткування доходів від державних та муніципальних облігацій
  12. Порівняльний аналіз інструментів фінансування місцевого самоврядування
  13. Ризик-менеджмент на ринку державних та муніципальних боргових зобов'язань
  14. Ринок державних позик в умовах економічної кризи
  15. Ринок державних позик як об'єкт інвестування для населення та інституційних інвесторів
  16. Роль міжнародних фінансових організацій у фінансуванні державних потреб
  17. Роль рейтингових агентств у оцінці суверенного та муніципального боргу
  18. Роль ринку державних позик у стабілізації національної економіки
  19. Фінансування інфраструктурних проєктів через муніципальні облігації
  20. Формування та управління портфелем державних цінних паперів
- Творче завдання з дисципліни оцінюється в 5 балів.

Критерії оцінювання модульного контролю

Формою модульного контролю є модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестових завдань закритої форми, що формуються та виконуються в системі Moodle, та оцінюються від 0 до 15/35 балів.

Розподіл балів в межах модульних контрольних робіт

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання (денна/заочна форма)
Тестові завдання закритої форми	15 (50×0,3) / 35 (50×0,7)
Всього	15 / 35

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Формою підсумкового контролю є диференційований залік, який проводиться у формі тестових завдань закритої форми, що формуються та виконуються в системі Moodle, та оцінюється від 0 до 30 балів.

Розподіл балів в межах підсумкового контролю

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Тестові завдання закритої форми	30 (50×0,6)
Всього	30

Критерії оцінювання тестових завдань закритої форми

Критерії оцінювання	Кількість балів
Здобувач дав правильні відповіді на 90-100% тестових запитань	27-30
Здобувач дав правильні відповіді на 82-89% тестових запитань	23-26
Здобувач дав правильні відповіді на 74-81% тестових запитань	20-22
Здобувач дав правильні відповіді на 64-73% тестових запитань	17-19
Здобувач дав правильні відповіді на 60-63% тестових запитань	15-16
Здобувач дав правильні відповіді менше ніж на 60% тестових запитань	0-14

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
Зараховано	90-100	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються
	82-89	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною
	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних

			положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
	64-73	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
<i>Незараховано</i>	35-59	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Сутність і функції ринку державних та муніципальних позик.
2. Роль державних запозичень у фінансовій системі країни.
3. Економічна природа муніципальних позик.
4. Відмінності між державними та муніципальними борговими інструментами.
5. Класифікація державних цінних паперів.
6. Класифікація муніципальних цінних паперів.
7. Особливості випуску облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП).
8. Механізм обігу муніципальних облігацій.
9. Методи розміщення державних цінних паперів.
10. Учасники ринку державних та муніципальних позик.
11. Роль Міністерства фінансів у формуванні боргової політики.
12. Функції Національного банку України у сфері державних запозичень.
13. Поняття доходності державних і муніципальних облігацій.
14. Методи оцінювання вартості боргових цінних паперів.
15. Фактори, що впливають на доходність державних позик.
16. Кредитний ризик державних та муніципальних запозичень.
17. Методи оцінювання ризиковості державного боргу.
18. Система управління державним боргом.
19. Методи управління муніципальним боргом.
20. Принципи боргової політики держави.
21. Первинний ринок державних позик.
22. Вторинний ринок державних позик.
23. Інфраструктура ринку державних і муніципальних цінних паперів.
24. Міжнародний ринок державних позик.
25. Єврооблігації: сутність та особливості обігу.
26. Практика муніципального фінансування в зарубіжних країнах.
27. Досвід США у сфері муніципальних облігацій.

28. Особливості ринку муніципальних позик країн ЄС.
29. Вплив державного боргу на економічне зростання.
30. Боргова безпека держави: сутність і критерії.
31. Проблеми надмірного державного боргу.
32. Стратегії реструктуризації державного боргу.
33. Інструменти управління державним боргом у кризових умовах.
34. Вплив інфляції на ринок державних позик.
35. Роль державних позик у фінансуванні дефіциту бюджету.
36. Взаємозв'язок між державними позиками і монетарною політикою.
37. Вплив міжнародних фінансових організацій на боргову політику держав.
38. Особливості залучення кредитів від Світового банку та МВФ.
39. Правове регулювання ринку державних позик в Україні.
40. Законодавчі основи муніципальних запозичень в Україні.
41. Вплив ринку державних позик на розвиток фондового ринку.
42. Інвестиційна привабливість державних і муніципальних цінних паперів.
43. Взаємозв'язок між рейтингом держави і дохідністю її боргових інструментів.
44. Фактори, що визначають попит на державні цінні папери.
45. Фактори, що визначають попит на муніципальні цінні папери.
46. Переваги та недоліки державних запозичень.
47. Переваги та недоліки муніципальних запозичень.
48. Перспективи розвитку ринку державних позик в Україні.
49. Перспективи розвитку ринку муніципальних позик в Україні.
50. Вплив глобальних фінансових криз на ринок державних і муніципальних запозичень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р. №2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Пріоритети розвитку фінансової системи України в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / Л.Л. Гриценко, І.М. Боярко, Т.А. Васильєва та ін.; за заг. ред. Л.Л. Гриценко. Суми: СумДУ, 2021. 379 с.
3. Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків: Закон України від 30 жовтня 1996 р. №448/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки : Закон України від 23 лютого 2006 р. №3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
5. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14 грудня 2021 р. №1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>
6. Стратегія розвитку фінансового сектору України. 2023. 54 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finsector_NBU.pdf?v=4
7. Фінансовий простір України в умовах глобалізаційних і деглобалізаційних трансформацій: монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України С.В. Онишко. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 686 с.
8. Фінансовий ринок: навч. посібн. / Н. В. Трусова, С. А. Нестеренко, І. Є. Якушева та ін. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с.

Додаткова:

1. Богріновцева Л.М., Вергелюк Ю.Ю., Коваленко Ю.М. Державні облігації як інвестиційний інструмент в періоди фінансової нестабільності. *Інфраструктура ринку*. 2023. №73. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/73-2023>

2. Богріновцева Л.М., Ключка О.В. Особливості розвитку ринку державних боргових цінних паперів України. *Економіка та суспільство*. 2023. №53. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2629/2547>
3. Богріновцева Л.М., Ключка О.В., Ключка С.С. Вплив цифрових технологій на здійснення операцій з цінними паперами на ринках капіталу. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2024. №2(14). С. 47-56. URL: <https://www.journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/300>
4. Бондарук Т.Г., Богріновцева Л.М. Роль ринку цінних паперів як джерела фінансування державного боргу. *Інтернаука. Серія: Економічні науки*. 2023. №7. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16905405619086.pdf>
5. Замкова Н., Прутська О., Абдуллаєва А., Гнидюк І., Маршук Л., Нікітішин А., Романовська Ю., Тімошенко Н., Чернега В. Публічні фінанси України в умовах воєнного часу: монографія. Boston: Primedia eLaunch, 2024. 106 с. URL: https://isg-konf.com/uk/publiczni-finansi-ukrayini-v-umovah-voyennogo-chasu/?utm_source=chatgpt.com
6. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
7. Рамський А.Ю., Жукова Ю.М., Обушний С.М. Ринок цінних паперів у питаннях та відповідях: навч. посіб. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 228 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36158/1/A_Ramskiy_Y_Zhukova_S_Obushniy_Rynok_zyhhih_paperi_v_FITU.pdf
8. Фінанси: підруч. / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль: Університетська думка, 2024. 632 с.
9. Фінанси: підруч. / І. О. Лютий, С. Я. Боринець, З. С. Варналій, О. В. Любкіна, О. Д. Рожко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; за ред. І. О. Лютий. 2-ге вид, допов. та перероб. Київ: ЗУНУ, 2023. 715 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <https://dasu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державної податкової служби. URL: <https://tax.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. URL: <http://budget.rada.gov.ua/>.
7. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua/>.
8. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України. URL: <http://www.minregion.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
11. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>.
12. Офіційний сайт Рахункової палати. URL: <http://rp.gov.ua/home/>

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування, протокол №14 від 10 червня 2025р.